

# **Pokud chceme lepší advokátní tarif, musíme mít strategii a zbraně**

Hned na začátku je třeba si přiznat, že žádné představenstvo České advokátní komory nemůže advokátům slíbit nový a lepší advokátní tarif. Jednoduše proto, že to není v jejich moci. Vždy se musíme doprošovat politiků. Konkrétně tedy Ministerstva spravedlnosti. Jako kandidát do představenstva tedy můžu maximálně slibovat, že se budu snažit za lepší advokátní tarif bojovat. Což je ale tak prázdný příslib, že jen těžko může uspokojit voliče, advokáty. Proto si dovolím předestřít, jak cíle dosáhnout.

Nejprve však k tomu, proč se vlastně nepodařilo advokátní tarif v klíčové části sazeb mimosmluvních odměn podle ustanovení § 7 od roku 2006 novelizovat, ale naopak došlo k dílčímu snížení pro některé případy, a to novelou z roku 2014, kdy se v advokátním tarifu objevilo ustanovení § 14b. Odpověď je „politika“.

Po ekonomické krizi z roku 2009 se v médiích začalo stále častěji řešit téma soukromých exekutorů, bagatelních dluhů a jejich navyšování o další náklady. Noviny přinášely různé excesivní příběhy, které měly zaujmout čtenáře, ale s pravým stavem věcí neměly moc společného. Vedle toho ale začala média poukazovat i na skutečné systémové vady. Ty ostatně vedly i k tomu, že v roce 2013 Ústavní soud zrušil paušální „čtyři osm čtverku“.

Zásah Ústavního soudu i následnou reakci Ministerstva spravedlnosti v podobě nového ustanovení § 14b advokátního tarifu lze vnímat jako důvodný. Ano, formulářové žaloby a hromadné vymáhání pohledávek v řádu desítek tisíců případů vedlo objektivně k tomu, že náhrada nákladů řízení nesloužila k náhradě nákladů řízení, ale jen ke zvýšení příjmů žalobce. Tedy nešlo to ani do kapes nás advokátů. U některých druhů pohledávek se pak dalo i domnívat, že ekonomickým impulsem k žalobám nebylo vymáhání jistiny, ale náhrada nákladů řízení. To bylo pochopitelně špatně a bránit tuto pozici byl nemožný úkol. Zde došlo dle mého názoru k první chybě. Tuto pozici jsme neměli nikdy hájit.

Česká advokátní komora se však rozhodla pro obranu. Činila tak však navíc nikoliv jako obhájce advokátů, ale jako obhájce velkých věřitelů, což byla další chyba. Tomu pak nepřidalo ani to, že čelní osobnosti komory byly skutečně advokáty těchto velkých věřitelů a dané pohledávky vymáhaly právě jejich kanceláře. Že se pak tyto osoby ještě zapletly do vydávání stovek tisíců nicotných rozhodčích nálezů, je už jen smutným faktem, který jim v politické bitvě moc sympatií nepřidal.

Tím jsme se jako advokáti dostali do pastí. Nechali jsme totiž celou debatu zarámovat tak, že jde o odměny advokátů věřitelů. Zcela se opomnělo, že advokáti stojí i na druhé straně. Že nejde o odměny advokátů, ale o náhradu nákladů řízení pro klienty. Pro úplně obyčejné a konkrétní lidi. Že nejde o pár stovek velkých korporací a překupníků pohledávek se sídlem na Seychelách.

Utrpěli jsme tedy mediální i faktickou prohru, když jsme si v roce 2014 nechali negativně zasáhnout do advokátního tarifu, který se od roku 2006 nezměnil. A prohráli jsme si to sami.

Důvod prohry byl v hájení neudržitelné pozice v podobě zájmů velkých věřitelů, tedy hrstky klientů hrstky advokátů, ale s plnými hrstmi peněz. Přístup k problému neměl být prodlužnický nebo

prověřitelský. Měl být proadvokátský a proklientský. Omezení neudržitelných náhrad nákladů řízení v případě formulářových smluv mělo být kompenzováno zvýšením sazeb mimosmluvních odměn z tarifních hodnot či jinou pozitivní úpravou.

Poučením by tedy mělo být, že vedení komory musí bojovat za všechny advokáty a jejich všechny klienty, nikoliv jen za ty své. Takový střet zájmů prostě vede k neúspěchu a poškozuje i ostatní advokáty. Osobní byznysové zájmy členů představenstva musí jít stranou. Druhým poučením je, že je třeba budovat i vhodný mediální obraz.

Nebudeme si nic nalhávat, jako advokáti nebudeme nikdy veřejností milováni, ale přesto se dá s veřejným míněním pracovat. A musíme s ním pracovat. Protože politici jsou na veřejném mínění a voličích závislí. Který z politiků najde odvahu říct voličům, že zvýší odměny advokátů? Do toho se nikdo nehrne. Zvláště když komoru budou reprezentovat osoby, které se staly ikonami obchodů s dluhy a protiprávními exekucemi. To je prostě pro politiky výbušná kombinace, a tak téma nechávají ležet.

Je na nás, advokátech, abychom pracovali na veřejném mínění a vysvětlovali, že advokáti tu jsou na pomoc lidem, že zvýšení advokátního tarifu ve výsledku vede k větší a lacinější dostupnosti právních služeb tam, kde má klient oprávněné zájmy. Je na nás, abychom téma odměn advokátů nově zarámovali jako cestu ke spravedlnosti pro obyčejné klienty a jako součást boje proti dluhům, lichvářům a neoprávněným exekucím, což jsou témata, která ve společnosti rezonují. Je taky na nás, abychom nabídli veřejnosti jinou tvář. Tím dané téma politikům trochu zpřístupníme a umožníme jim nám snadněji vyhovět.

Měli bychom však být připraveni na politiky i tlačit, protože změna advokátního tarifu bude mít i dopad na veřejné finance. Stačí se podívat na schodky státního rozpočtu a je jasné, že nás čekají dlouhé roky protiargumentů, že je třeba šetřit a že není kde brát. Bohužel jsme jako advokáti ukázali slabost, když jsme se nechali od roku 1997 ponižovat povodňovou daní a nebyli jsme schopni s ní politicky či právně zatočit. A Ministerstvo spravedlnosti o této naší slabosti ví. Proto bychom měli umět nastítnit, co se stane, když politici naše volání nevyslyší.

Umíme ochromit fungování justice. Nikdo nás nemůže nutit dělat ex offo a opatrovníky tak, abychom při svědomité práci museli dané činnosti de facto financovat ze svého.

Argumentů a důkazů, jak narostly ceny od roku 2006, umíme předložit nespočet, ať jde o nájmy, mzdy, energie, o tom není třeba nikoho přesvědčovat, to je holý ekonomický fakt. Oprávněnost našeho požadavku na zvýšení advokátního tarifu je tedy neoddiskutovatelná a po 15 letech bez změny nám nikdo nemůže takový požadavek vyčítat jako hamižnost. Potřeba to je navíc zcela akutní, protože se na nás řítí postcovidová inflace. Nemůžeme akceptovat argument, že není na zvýšení advokátního tarifu kde brát, protože státní kasa je prázdná, když to je stát, kdo roztočil kola inflace. Náš požadavek je důvodný a spravedlivý.

Pokud tedy chceme lepší advokátní tarif, musíme umět přesvědčit politiky. K tomu potřebujeme vylepšit náš obraz u veřejnosti. Změnit emotivní vnímání tématu z „nenažraní právníci chtějí více peněz“ na „potřebují peníze na pomoc lidem, aby je ochránili před bezprávím“. Ministerstvu spravedlnosti umíme předložit naprosto jasné a jednoduché ekonomické argumenty, proč je úprava z roku 2006 neudržitelná. Musíme ale umět odpovědět na případnou snahu nás odbýt otázkou: „Nebo co?“



**Mgr. Petr Němec,**  
advokát a zapsaný mediátor

Text byl uveřejněn v EPRAVO.CZ Magazine 2/2021

## **Další články:**

- [Proč musí obhájce u soudu mlčet?](#)
- [Advokátní úschovy a kolektivní vina](#)
- [Buřty, pivo a nenávisť](#)
- [Kolegialita jako klíč k úspěchu](#)
- [O co aktuálně usiluje vedení ČAK?](#)
- [O důstojnosti advokátního stavu](#)
- [O úspěchu restrukturalizace rozhoduje čas](#)
- [Stojí LL.M. za to?](#)
- [Verba docent ...](#)
- [Hodiny tikají každému](#)
- [Justice před soudem](#)